

Jorden blir varmare



Klimatet har förändrats i hela världen och det kommer många rapporter om det.

- Människan är den som överlägset påverkar klimatet mest, säger Erik Stabbfors, NO - lärare på Skytteanska skolan i Tärnaby.

Erik Stabbfors berättar att USA, Ryssland och Kina påverkar klimatet och växthuseffekten mest utav alla länder i hela världen. Det som händer med klimatet i andra delar av världen påverkar oss i Sverige och Tärnaby t.ex. att det regnar mitt i vintern och att somrarna är mycket varmare.

Medeltemperaturen i världen har ökat med drygt en grad jämfört med för 150 år sedan på jorden. I Arktis, som norra Sverige tillhör, går uppvärmningen dubbelt till tre gånger så snabbt och medeltemperaturen här har redan ökat med över två grader.

-Erik Stabbfors säger att i Tärnaby har medeltemperaturen ökat och det leder till att vi har fått ett annat väder, vintern och våren förändras i längd med mer nederbörd och sommaren är ibland ganska varm.

Vintern blir också varmare med plusgrader och mer nederbörd.

Det mesta kommer från det vi importerar, konsumerar och från våra flygresor.

-Erik Stabbfors säger att han påverkar klimatförändringarna negativt genom vad han konsumerar och att han kör bil. Erik

Stabbfors säger att han började tänka på klimatet när han gick i högskolan och att han nu har ganska bra koll på hur han påverkar klimatet. Fossila bränslen som olja, kol och naturgas som vi använder till våra bilar, orsakar en tredjedel av växthusgas utsläppen, enligt naturskyddsföreningen. Medan skogsbruk, jordbruk och djurhållning orsakar en fjärdedel av utsläppen.

Medeltemperaturen går därmed upp ytterligare vilket brukar kallas för den globala uppvärmningen. Det i sin tur skapar obalans i miljön, smälter glaciärer och höjer vattennivån. I längden kan det innebära att vissa landområden inte längre kommer att vara beboeliga. Världen fortsätter att slå varmerekord i takt med att växthusgaser ökar. Koldioxidhalten i vår atmosfär är nu ganska mycket högre än för ca tre miljoner år sedan var planeten två-fyra grader kallare än idag och havet var tio-tjugo meter lägre.

Våra utsläpp rubbar naturens balans idag, och ännu mer i framtiden. I världen har medeltemperaturen ökat och det leder till att vi har fått ett annat väder. Vintern och våren har förändrats i längd och sommaren är ibland ganska varm. Som i sin tur gör obalans i miljön, smälter glaciärer och höjer vattennivån. Den temperaturökning som vi ser idag är resultatet av de utsläpp som vi har orsakat historiskt.

Klimatförändringen påverka även salthalten i haven. I områden nära ekvatorn, där avdunstningen är hög, ökar salthalten i ytvattnet. I områden närmare polerna, exempelvis här i Sverige, kommer salthalten att sjunka. Det beror på att nederbörden och utströmningen av sötvatten till haven kommer att öka, och att isar kring polerna smälter.

Att salthalten förändras kan påverka de djur och växter som lever i havet. Man kan

redan se exempel på både ökande och minskande utbredningar av djur och växter i våra havsområden. Förändringar i salthalt och temperatur gör att skiktningen av havsvattnet i djupled förstärks. Skiktningen förhindrar omblandning av vattnet och kan exempelvis leda till brist på syre då dör vi tillslut.

När temperaturen stiger smälter polarisar och glaciärer. Den norska glaciären Nigard har krympt med 504 meter på tio år. Stora mängder vatten är bundna i dessa isar, och detta kommer därför att leda till att stiger. Under de senaste 100 åren har havsnivån redan stigit med åtminstone 10 centimeter. Globalt sett beräknas havsnivån stiga med 20-60 centimeter till år 2100. Om Grönlands snötäcke smälter kommer havsnivån att stiga med hela sju meter, men dit kommer vi inte på några tusen år. Det ger oss mer tid att stoppa det från att hända.

Vi frågade Erik Stabbfors: Vad kan vi göra för att det ska bli bättre?

-Det finns inget lätt svar på den frågan, men om alla gör lite grann så kan det nog bli bättre, säger Erik Stabbfors. Men det måste bli sämre innan det blir bättre tyvärr. Erik Stabbfors förklarade att han tror att det måste bli sämre för att människor ska börja agera bättre för att stoppa klimatförändringarna.

Källor:

Naturskyddsföreningen, WWF och växthuseffekten.

Av Johanna Larsson och Natalie Samuelsson
klass 7 Skytteanska skolan, Tärnaby.